

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felölös szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők. MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PENTEKEN.

Vármegyénk katonasága.

(Sz—i) Bács-Bodrog vármegye az utolsó években hatalmas gazdasági és kulturális fejlődést mutat.

Javaslatok, tettek egymást érik s így örvendetesen haladunk.

Az általános felbuzdulásban és alkotásvágyban azonban igen kevés szó esik a katonákról. Pedig e téren is lehetne munkálkodnunk.

A királyi és császári hadsereg ugyan nehezen tud a sziveinkhez férközni, még is örömmel észleljük, hogy a polgárság és katonaság jó egyetértésben él.

Kisebb és nagyobb városok katonaságot kérnek, vetélkednek a szebbnél-szebb, kényelmes laktanyák építésében. Belátják, hogy ez a városra is előnyös. A tisztikarral az intelligens elem szaporodik, a katonasággal a lakosság lélekszáma is nagyobb. Élénkül a forgalom. E mellett a katonák a legnagyobb togyasztók s ez közgazdasági tekintetben nagyon is számottevő körülmény.

Vármegyénk szegény a katonaság tekintetében.

Magasabb parancsnokság (dandár, hadosztály vagy hadtest) egy sincs a megye területén. Nálunk tábournok nem is szolgál. Közös csapataink magasabb előljárói Budapesten, a honvédeké pedig Szegeden laknak.

A közös hadsereg három gyalogezrede (az ujvidéki 6., a zombori 23. és a szabadkai 86.) teljesen a vármegye területéről egészíti magát. Na és ezen három gyalogezredből csak 3 zászlóalj állomásozik az illető kiegészítő parancsnokságok székhelyein: Ujvidéken, Zomborban és Szabadkán.

Az ezredtörzsek és a többi zászlóalj Budapesten vannak elhelyezve. A mi háziezredeink a főváros helyőrségét képezik és nagy kiterjedésű megyénkben még csak egy közös gyalogezred parancsnokság sincs.

Közös lovasságunk csak volt. Ma már csak mutatóban van egy pót századkeret az Eszterházy huszárezredből Szabadkán.

Tüzérség-, műszaki- vagy más csapatoknak nyoma sincs.

A honvédséget tekintve; jobban állunk. Egy gyalog- és egy huszárezred

parancsnokság van Szabadkán és mindkét ezrednek összes csapatai a vármegye területén állomásoznak. A gyalogosok: Szabadkán, Zomborban és Ujvidéken; a huszárok: Szabadkán és Baján.

Katonai intézet csak kettő van vármegyénkben. Zomborban egy cs. és kir. csapatkórház, Szabadkán pedig egy cs. és kir. gyengélkedő ház.

Katonai nevelőintézetünk, élelmező raktárunk stb. nincs.

Szóval: sok mindenünk nincs.

Most, mikor illetékes helyeken a létszámemelést elherülhetetlen szükségnek mondták, amikor a honvédségnek tüzérséggel való kiegészítéséről, a honvédség béke létszámának emeléséről és új ezredek felállításáról van szó: vármegyénk és városaink sem maradhatnak tétlenül.

Intéző köreinknek már most oda kell hatni, hogy hadvezetőségünk a csapatok elhelyezésénél számunkra előnyösebb helyzetet teremtsen.

Minimális és szerény követelés: Szabadka és Zombor kapják meg a házi-

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Ő s z.

Ahol a szép nyár rózsákat fakasztott.
Most minden puszta;
Hol nyájban úsztak bárányfellegek,
Nagy, lomha kárpit a derült eget
Vak gyászba húzta.

A nótázók is, elnémult bokorból,
Rég kiröptültek,
Rétek, mezők, mind, mind le vannak tépve
És vadvirágot az elmúlt helyébe
A tél nem ültet!

A legutolsó barna lombokat
Vad szél sodorja . . .
És a legdrágább bús emlékeket,
Amiket Ő szívünkbe égetett,
Temetjük sorba!

Átbúgva síró, őszi hangokon —
Forró asszonyszó, a nyárral rokon,
Hozzám hatol még;
Emlék . . . de érzem friss vetés szagát
És siratok egy nyári éjszakát,
— Csak én ne volnék!

Beke Ödön.

A szegények hajlékai.

Irta: dr. Hannig Györgyné.

Jó meleg, fűtött szobából néztem a hóesést, mindig fehérebb s fehérebb lett a föld, a házak teteje. Igazi szép téli tájkép képződött pár óra alatt. A kályhában pattogó tűz, az óraketyegés volt az egész, ami a szoba néma esendjét megzavará, de e zaj nem hatott zavarólag reám s így gondolataimnak szabad folyást engedék. A meleg szoba, a hóesés eszembe juttatá azokat, akiknek hajlékai talán fűtetlenek, akiknek nincs meleg ruhájuk, talán betevő falatjuk sem. A hóesés megszűnt, s valami úgy űzött a szabadba, űzött arra, hogy keressen fel a szegények hajlékait.

Kis táskámba pár koronát helyezve, gyermekek részére apróságot, utnak indultam s felkerestem egy pár hajlékot. Ime a kép arról, amit tapasztaltam.

I. kép.

Szűk kis mellékuteába vitt először utam, egy régi cselédemet kerestem fel. Fialat özvegy asszony, két piciny gyermekkel. Az egyik ovodából jött haza, a másik bölcsőben aludt. Szegény asszony mosott éppen.

— Hát bizony nagyságám, nehéz az élet, két picinnel. Napszámba nem mehetek, ki vesz 2 gyermekkel dolgozni valakit, itthon hagyni nincs kire őket. Minden bizalmam a jó Istenben s a könyörületes emberekben van. A piciny gyermekek örömmel vették kezükbe az édességeket, melyekkel megajándékoztam őket, az anya is pár percre felvidult a gyermekek öröme, de pár perc múlva arcán végig csorduló könnyeit törle le. — Istenem, csak az apjuk élne.

II. kép.

Künn a külső városrészben találtam ismét egy hajlékot. Oh, ez még szomorubb volt, beteg öreg ember feküdt az ágyban. Már innen-onnan egy éve lesz, hogy a szélütés ágyhoz szegezte. Felesége is öreg már, de míg férje egészséges volt, szorgalmasan járt mosni, meszelní s csak valahogy eltengedték életüket. De most egy percre sem hagyhatja el férjét.

— Miből élnek öreg néni mostan — kérdelem tőle

— Tollat fosztok nagyságám, de biz az lassu munka, aztán hamar sötét van. Hanem

ezredek parancsnokságát, a felállítandó honvéd hadosztály tízezredek közül pedig Ujvidékre helyeztessék egy.

Tervezve van, hogy az összes honvéd gyalogezredek 3—3 zászlóaljból alakittassanak. A jelenleg 4 zászlóaljból álló ezredek fenmaradó zászlóaljaiból pedig ujezredek állíttatnak fel. Ez esetben Zombor szab. kir. város jogosan követelhetne egy honvéd gyalogezred parancsnokságot.

Zenta városa — a győzelmes csata-színhely — már a történelem hagyományainál fogva is predestinálva van arra, hogy helyőrséget kapjon.

Mindehhez csak jóakarát kell.

Hadvezetőségünk azt a kifogást szokta tenni, hogy Bácskában nincs gyakorlótér. Ez Zomborban és Ujvidéken tényleg áll. A tavaszi vetések befejeztével a zombori katonák csak a lóversenyterén gyakorolhatuak. Ez a terület pedig harcgyakorlatokra teljesen alkalmatlan és szűk.

Ujvidéken hasonlóképpen mostohák a viszonyok.

Szabadkán nagy kiterjedésű gyakorlótérek vannak, de igen távol a lakanyaktól.

Másik nyomósellenvetés a kaszárnya hiány. Szabadkán, mely az ország harmadik legnépesebb városa, szétszórta, alacsony földszintes házakban, szűken vannak elhelyezve a közös csapatok.

A zombori honvéd laktanya pedig még a jelenlegi békelétszámnak is szűk s az ország legkisebb laktanyáinak egyike.

Ha tehát katonaságot akarunk, ha élvezni akarjuk a felsorolt előnyöket és ha megakarjuk magunknak tartani azt az anyagi hasznot, mely most Budapest

kereskedőinek és iparosainak az ölél hull, akkor nekünk is áldozni kell.

Áldozat az egyik részről, jóakarát másfelől és akkor e téren is haladunk.

Gazdagylés.

A Bács-Bodrog vármegyei gazdasági egyesület f. hó 21-én, pénteken d. u 2 órakor a vármegye székháza dísztermében gazdagylést rendezett, amelyre összes tagjai, a vármegye törvényhatósága, főszolgabírói hivatalok és községi jegyzők hivattak meg.

Jelen voltak a következők: legifj Szemző Gyula, dr. Birvalszy György, dr. Zákó István, Szemző István, Lebach Antal, Dungserszky György, Fernbach János, Fernbach Erzsébet, Ungár Pál, Ungár Béla, báró Vojuits István, Mayer Tóbiás, Melcher István, Melcher Jakab, Gaal Ferenc, Findeisz Antal, Huber Jakab, Béda Imre, Szlavikovits György, Mándits József, Schiffler Ádám, Schmidt Péter, Elszász János, Hégel Frigyes, Wickert Dániel, Schmidt János ifj., Schelken Pál, Schneider Pál, Heib Dániel, Bruszt János, Röhrig Keresztély, Loógo József, Fratriesevits Gáspár, Hahn Pál, Flach András, Gószl Pál, Garay Sámor, Beyer Frigyes, Vidákovits Ferenc, Weigand Ferenc, dr. Farnek Dezső, Georgievits Koszta, Pavletits Balázs, Ozsvár Péter, Weiszberger Pista, Kunz Péter, Sinkovits Pál, Kozma Mátyás, Tóth Ferenc, Löwy Simon, Högl Jakab, Törley Gyula, Fernbach Károly, dr. Falcione Nándor, Czarev Péter, Pavkovits György, Ugyri Mihály, Falcione Sándor, Zabik László, dr. Grüner Samu, Vértesi Károly, Fratricsevits János, Diener János, Mayer N. János, Wámoscher Aron, Rosenberg Jakab, Weismahr Mihály, Vuicskits Béla, Lovász Ferenc, Nagy János, legifj. Szemző István, Baky Elek, Hauke Imre, Inhoff József, Anisits Mihály.

A nagygyűlés megtartásának célja volt a munkás szakszervezetek ellenében leendő szervezkedés, tekintettel a mezőgazdasági munkásokra és gazdasági eselédekre. Az egyesület előkészítő bizottsága 2 indítványt terjesztett a gazdagylés elé.

I. A gazdák községenkénti szervezkedése, a törvényhatósági közegek és a vármegyei gazdasági egyesület támogatásával. Az egye-

sület és a szervezendő gazdakörök közti kapcsolatos viszony megállapítása, különös tekintettel a munkás és eseléd viszonyokra.

2. A munkás szakszervezetek tulkapá-sainak meggátlását célzó, a képviselőházhoz benyújtandó felirat iránti határozathozatal.

Dr. Falcione Nándor az egyesület ü. v. alelnöke bejelenti, hogy Latinovits Pál elnök, valamint Latinovits Géza ügyvezető elnök fontos egyéb körülmények folytán a gyűlésen meg nem jelenhettek, így az elnökléssel őt bízták meg. Felolvassa a bizottság által proponált két indítványt. Az indítvány kifejtésére Inhoff egyesületi titkárt hívja fel.

Inhoff előadása: A mezőgazdasági eselédek és munkások kitűnően fegyelmezett községi szakszervezetekbe vannak csoportosítva, hetenként rakják össze filléereiket, hogy agitacionális céljaikra minél tekintélyesebb tőke álljon rendelkezésükre. A szakszervezet országos központja vezényszavának mint a fegyelmezett hadsereg ugy engedelmeskednek vidéki szervei. Ily érdekeltséget a gazdaközönség csak akkor lesz képes ellensúlyozni, ha községenként szervezkedik, ha hozott határozatainak a tagok engedelmeskednek, ha ezen községi szervezetek a vármegyei gazdasági egyesülettel szerves összeköttetésben vannak. Inhoff a községi gazdasági szervezeteket a községi gazdakörökben óhajtja feltalálni. Attér a községi gazdakörök szervezésére, 3—4 agilis tisztviselő, földbirtokos vagy kigazda tegye tanulmány tárgyává a gazdakörök szervezésének mikéntjét. Alapszabály tervezetekkel, belépő nyilatkozatokkal és a szükséges felvilágosításokkal készséggel szolgál az egyesület. Amint 30—40 gazda a belépő nyilatkozatokat aláírta, a megalakulás iránt átiratot intéz az alapító a gazdasági egyesülethez. Az egyesület összehívhatja az alakuló közgyűlést, azon magát valamely megtisztítja által képviselteti. A megalakult községi gazdakörnek legtöbb teendőjük a munkás és eselédmozgalmakkal szemben történő szervezkedés. Az egyesület aratómunkás szerződéseket, béres és eselédszerződéseket készséggel bocsájt a községi gazdakörök rendelkezésére. Ezen mintaformák természetesen a helyi viszonyok tekintetbe vételével a gazdakörök által módosítandók. Az egyesület csak irányítani akar, amikor a gazdakörök szabad rendelkezési jogát teljes épségben fentartani óhajtja. A munkás és eseléd szerződésnek kétféle módját ajánlja. Vagy az egyes tagok közvetlen kötik meg munkásaikkal vagy eselédjeikkel a szerződést, a gazdakör többi része által elfogadott tervezet alapján. Az ily módon kötött szerződést szintén a munkás és munkaadó közvetlenül bontja fel. Van egy másik mód is, mely a gazdaszervezetnek nagyobb erkölcsi tőkét és garanciát nyújt. T. i. minden gazda munkásával vagy eselédjével a gazdakör megbizottja előtt köt szerződést. Ennek másolata a gazdakör irattárában megőriztetik. Ily szerződés kötésnél a szerződés felmondása is a gazdakör megbizottja előtt eszközöltetik. A munkaadó és munkás közti torzsalkodások kiigazítása és elsimitása a gazdakör békebiróságához tartozik.

A munkásmozgalmak minden egyes tünétéről a gazdakörnek ez ügyben tett mindenemű intézkedéséről és eljárásáról az egyesület nyomban értesítendő. Az egyesület a beérkező anyagot összegezi és azt időről-időre vidéki szerveinek rendelkezésére bocsájtja. Az egyesület ugy a megye törvényhatóságával, annak szerveivel, mint más vármegyei gazdasági egyesületekkel, végül a földmívelésügyi miniszteriummal a munkásügyek tekintetében állan-

akadnak jószívű emberek s ki evvel, ki avval kisegít, ha pedig nincs, nem kapok, akkor kérni megyek én. Oh, a szegénység mindenre megtanít.

III. kép.

Ez volt talán a legszomorubb, künn, künn, egész a város utolsó házai között, hol sem járda, sem rendes út nem található, volt a ház, melybe betértem. 81 éves asszony feküdt betegen, semmije, senkije. Lakást is csak ugy kegyelemből adott neki valaki egy alacsony, szűk kis hátsó szobában. Már homály uralkodott, midőn beléptem hozzá. Nem ismert. Sokáig kellett beszélnem, mig megértette, ki vagyok. Egy negyedórát töltöttem ágya mellett s valami oly kínos érzés szorította össze szívemet, hogy szerettem volna levetni meleg kabátomat s átadni a szegény asszonynak. Szerettem volna elvinni magammal meleg hajlékomba, szerettem volna tiszta ágyba fektetni s táplálékkal ellátni. Midőn távozásom előtt pár koronát adtam a közelgő karácsonyi ünnepekre neki, megragadta kezemet, reszkető ajkához vonta s egy csókot adott rá. Oh, ezt a kézesókot soká nem fogom feledni.

Beesteledett. Félbe kellett szakítani a szegények hajlékainak felkeresését. Oh, mily sokat tapasztaltam e pár óra alatt, mit a szűkölködők körében töltöttem.

Oh ti gazdagok, kiknek kényelmes meleg otthonuk, prêmes, bársonyos kabátjuk, izletes ételeik s finom italaik vannak, keressétek fel évente legalább egyszer a szegények, nyomorgók hajlékait, üljetek pár pillanatra le az elaggodtak, betegek ágyához, meglátjátok, mily meleg érzés fogja átjárni sziveteiket, meglátjátok, mily hiúságnak fog feltűnni lelki szemitek előtt a fény, a pompa s nem lesz egyéb vágyatok, mint megvigasztalni a szomorut, felemelni az árvát, letörölni a könnyeket. Hát még, ha esetekben jut a betlehemi jászolban született Isten fiának szava: „Fiam, velem tész irgalmasságot. Aki csak egy csepp vizet ad a szomjuhozónak az én nevémben, bizony, mondom, el fogja venni jutalmát“ — nem fogtok könyörtelenek lenni a szűkölködők iránt.

örök közti kap-
különös tekin-
nyokra.

zetek tulkapá-
épviselőházhoz
ozathozatal.

egyesület ü. v.
its Pál elnök,
veztő elnök
án a gyűlésen
elnökséssel őt
ság által pro-
ány kifejtésére

gazdasági cso-
velmezett köz-
csoportosítva,

hogy agita-
lyesebb tőke
rvezet orszá-
int a fegyvel-
kednek vidéki

özönység csak
községenként
inak a tagok

gi szerveze-
lettel szerves
zségi gazda-
ben óhajítja

örök szerve-
földbirtokos
tárgyává a

t. Alapsza-
zatokkal és
ségrrel szol-
gazda a be-

akulás iránt
egyesület-
lakulo köz-

zottja által
gazdakörnek
léldmozgal-

edés. Az
bérés és
t a községi
ntaformák

tekintetbe
andók. Az
r a gazda-

s épségé-
és eseléd
lja. Vagy

g munká-
st, a gaz-
tervezet

st szintén
ontja fel.

laszerve-
garanciát
al vagy

blótt köt
ör irat-

tésnél a
megbi-
és mun-

elsimi-
zik.

es tüne-
minden-
yesület

éérkező
vidéki
c egye-

annak
zdasági
minisz-
állan-

dóan szoros kapcsolatban van. Ez azért szük-
séges, hogy a munkásszervezetekkel szemben
történi szervezkedés legalább főbb vonásokban
az egész országban egyöntetű legyen. Fejte-
getéseit összevonva a munkásszervezetekkel
szemben a gazdákat községenként gazdakörre
kell tömöríteni. A községek és az egyesület
között állandó összeköttetést kell létesíteni.
Nem ellensége, sőt ellenkezőleg híve azon jó-
irányu törekvésnek is, ha szomszédos nagyobb
birtoktesten gazdálkodo gazdát a cél kivívása
érdekében külön is csoportosulnak. Ezen
csoportoktól is csak úgy várhatunk eredmé-
nyes munkálkodást, ha az egyesülettel szerves
összeköttetésben vannak. Felhossa azon ideát
is, amely szerint holdankénti megadóztatás
alapján tekintélyes tőke volna összegyűjtendő,
hogy a munkásszervezetekkel szemben a
harcot felvehessük. Ismeri a gazdaközönseget,
ismeri annak nemtörődomségét, így ez óriási
ugrás lenne a szervezkedés kezdeténél és
kockázatna az egyesületnek jóhiszeműleg meg-
indítandó kezdeményezéseit. Mindkét indítvány
elfogadását ajánlja Törley Gyula (Topolya) a
második indítványhoz esekély módosítást óhaj-
tana hozzáfűzni. Tudjuk azt nagyon jól, ha
sokaknak jaji szava a képviselőházig elér,
eredményesebb meghallgatásra számíthatunk,
azért indítványozza, keresse meg a gazdasági
egyesület Bács-Bodrog vármegye főispánját,
méltóztatná ő oda hatni, hogy úgy a bács
megyei, mint egyéb törvényhatóságok szintén
hasonló tartalmu felirattal forduljanak a kép-
viselőházhoz. Kiss Gyula (Óverbász) Inhoff
által vázolt szervezkedésnek módjához ő is
hozzájárul, csak attól tart, hogy a gazdaközön-
ségben jó irányu törekvésünk nem fog célt
érni. Indítványa: Kérje meg a gazdasági
egyesület a vármegye főispánját, hogy az
alispáni hivatal, járási főszolgabírói hivatalok
és községi jegyzők egyetértve a gazdakörök
létrejöttét elősegíteni sziveskedjenek.

Fernbach Károly főispán kijelenti, hogy
az egyesületnek a gazdatanácsok szervezése
érdekében megindított mozgalmat szintén
támogatta, felhívására a törvényhatósági tiszt-
viselők elkövettek minden lehetőt, sajnosan
tapasztalta a gazdaközönségnek nagy közö-
nyét, legtöbb helyen a gazdaközönség pártos-
kodása és széthúzása minden jóakaratu kezde-
ményezést meghiusított. Amikor ő saját hatás-
körében minden lehetőt megtesz, felhívja a
vármegye gazdaközönségét, hogy saját érde-
kében, minden pártoskodást félretéve, tömör-
üljön s tanulja meg a gazda saját véleményét
egy helyesebb véleménynek aláhelyezni

Törley Gyula kijelenti, hogy a gazdak
szervezkedés nem akar a munkás és eseléd
bérenek és jogainak letörésére irányulni, ellen-
kezőleg a gazdaközönség a változott viszonyo-
kat kell, hogy szemelött tartsa akkor, amikor
a eseléd- és munkabérek megállapításáról és
a munkásokkal való emberbaráti bánásmódról
van szó. Ajánlja, hogy a gazdasági egyesület
vezetésére a gazdakörök beszerzése céljából a
szervezésbe vonja bele községenként eddig
beirattatott összes tagjait a vármegye törvény-
hatósági tagjait és a törvényhatósági tisztvi-
selőket. Nem baj az sem, ha a létesítendő
gazdakörök egytől egyig a hozzájuk fűzött
kivánalmaknak meg nem felelnek. A rosszul
működő gazdakörnek még mindig várhatunk
valamelyes eredményt, míg ha az egyesületnek
valamely községben talaja nincs, a munkás-
kérdés tekintetében orvoslás nem várható.

Báró Vojnits István: Örömmel látja, hogy
a vármegye főispánja súlyos helyzetünkben ben-
nünket támogatni igyekszik. Továbbá a törvény-

hatóság tisztviselői is támogatni fognak bennün-
ket. Nem hiszi, hogy az alakulandó községi
gazdakörökben a fegyvelm oly meglazult lenne,
hisz közös cél kivívása érdekében tömörülünk,
ezen célt csak jóakaratu egyetértéssel tudjuk
kivívni. Indítványozza, foglalja összes ponton-
ként a gazdasági egyesület az összes törek-
véseket, hogy a gazdakörök szervező férfiak
a munkáskérdés egyes mozzanatairól és a mun-
kásokkal szemben felveendő küzdelem miként-
jéről tudomást vegyen Fontosnak tartja, hogy
ezen szükséges tudnivalók már a gazdakörök
megalakítása előtt a szervezők rendelkezésére
álljanak.

Törley Gyula hozzájárul báró Vojnits
indítványához, kéri, hogy a pontozatokat a várme-
gyében divó lakosság anyanyelvén nyomassa
ki az egyesület.

Dr. Falcione Nándor elnök összegezi a
tett indítványokat és azokat a gazdagyűlés
által elfogadott határozatokként jelenti ki. A
jegyzőkönyv hitelesítésére dr. Birvászky György
és Falcione Lajos gazdatagokat kéri fel. A meg-
jelent gazdáknak (150) a megjelenésért köszö-
netet mond és a gyűlést bezárja.

I n h o f f.

Előfizetési felhívás.

Jövő január hó 1-ével lapunk
30-ik évfolyamába lép. Nyugodt
lelkiismerettel tekinthetünk vissza
arra a munkára, melyet ez egy-
emberöltő alatt végeztünk. Becsület-
tel szolgáltuk vármegyénk, székvá-
rosunk és a nagyközönység érdekeit,
anélkül, hogy a vita hevében az
ügy érdemét a személyek érdeké-
vel összezavartuk volna. Azonkívül
lelkes szószólói voltunk mindenkor
mindennek, amit a nemzet, a tár-
sadalom, a tudomány és művészet
és a humanizmus nagy érdekei az
egyesektől követeltek.

Ezt a programot megtartjuk
a jövőben is. Aki tisztességes, ko-
moly munkánkat méltatja, kérjük,
támogasson benne bennünket.

Előfizetési feltételek:

**Helyben házhoz hordva, vagy
vidékre postán küldve:**

Egész évre	12 korona.
Fél évre	6 korona.
Negyedévre	3 korona.

Néptanítók számára:

Egész évre	8 korona.
Fél évre	4 korona.
Negyedévre	2 korona.

Előfizetési pénzek **Bittermann
Nándor és fia** könyv- és könyom-
dájába küldendők.

H i r e k.

Uj főigazgató. A vállás és közok-
tatásügyi miniszterum a szegedi tankerület
ideiglenes vezetésével Homor István szegedi
állami főreáliskolai igazgatót bizta meg.

Áthelyezés. Horák Lajos tordai és
Tarr István gyulai adótitczek ugyanezen minő-
ségükben az újvidéki kir. adóhivatalhoz helyez-
tetek át.

Házasság. Schifler Sándor szászsebesi
magántisztviselő folyó hó 25 én esküdtött örök
hűséget a bajai izr. templomban Goldschmidt
Margitnak.

Szilveszter-estély. A zombori
polgári kaszinó egyesületi dalárda ez idén is
megtartja tombolával és táncal egybekötött
szilveszteri dalestélyét. Derék dalosaink minden
lehető elkövettek, hogy az estély minél
fényesebb legyen. Az előjelekből ítélve, a
farsang egyik legjobban sikerült estélye lesz
ezen mulatság. Csavojác János hegedűművész,
zenetanár, akinek művészetében már oly sok-
szor volt alkalmunk gyönyörködni, a dalárda
vezetőségének felkérésére a legnagyobb kész-
séggel vállalkozta közreműködésre. Sarasatte:
Magyar Ábrándjaiból fog játszani Blumenthal
Károly zongora kísérete mellett. Szondy István
magánjelenetéből és a dalárda által előadandó
három férfikarból fog állani a műsor. A da-
lárdá vezetősége, az eddigi szokástól eltérőleg,
azt is elhatározta, hogy a tombola tárgyait
nem apró-cseprő jux tárgyakból, hanem érté-
kes holmikból, a magyar ipar termékeiből
állítja össze. A tombolajáték vezetésével dr.
Buják József a dalárda ügybuzgó alelnöke,
annak rendezésével pedig Tomcsányi Aladár,
Szigethy István és Szondy István bíztattak
meg. Belépőjegyek este a pénztárnál 2 koro-
nájjal válthatók. Egy tombolajegy ára 20
fillér lesz.

Egyházmegyei hírek. Gózon Ist-
ván jánoshalmi káplán a zentai plébániára ki-
neveztetett. Rechner Konrad zentai ideiglenes
administrator, a betegsége miatt ideiglenesen
szabadságot Weinert Péter káplán helyébe
Bácsszentivánra káplánnak küldetett. Péchy
Béla Adáról Zentára, Vermes Gyula Magyar-
kanizsáról Zentára, Pósch Lajos Zentáról Ma-
gyarkanizsára, Szabó Árpád Sükösdről Adára,
Údvary István Zentáról Jánoshalmára káplá-
noknak áthelyeztetek. — Weber Ferenc Bács-
bokodra tanítónak kineveztetett.

**Osztálymérnökség Zombor-
ban.** A zombor—őbesei vasutvozal pályá-
fentartási kezelésére fel-
litandó osztálymérnök-
ségi hivatalra nézve a magyar államvasutak
igazgatósága úgy határozott, hogy az új osztály-
mérnökség székhelye Zombor legyen. A zom-
bor—őbesei osztálymérnökség működését már
megkezdte és a hivatal vezetésével Kemény
Simon osztálymérnök bizott meg, aki e célból
Nagybeeskerekéről Zomborba áthelyeztetett.

Esküvő elől a halálba. Rosenfeld
Soma, a Weidinger S. és Zs. zombori nagy-
kereskedő cégnek közel 20 év óta alkalma-
zottja, üzletvezetője és utazója folyó hó 26-án
reggel 9 óra tájban föbelötte magát és rögtön
meghalt. A szerencsétlennek az nap lett volna
az esküvője. Hogy mi vitte a rég várt boldo-
gság elől a halálba? — nem tudni. Anyagi
helyzete rendezett volt. Évek hosszu során
mintegy 30 ezer koronát takarított meg a
fizetéséből, mely összeget különböző pénz-
intézeteknél helyezett el. Beszéli, hogy még
az esküvő előtt is viszonzatlannak vélt sze-
relme adta kezébe a gyilkos fegyvert. A
Weidinger S. és Zs. cég főnökei s az öngyilkos
pályatársai az alábbi gyászjelentéseket adták ki:

A Weidinger S. és Zs. cég főnökei
szomorodott szívvel jelentik régi hű alkalma-
zottjuk Rosenfeld Soma urnak e hó 26-án
reggel 9 órakor bekövetkezett gyászos el-
hunytát. A megboldogultban közel 20 évi
üzleti működése alatt hű, odaadó alkalma-
zottunkat tanultuk ismerni, kinek elvesztése
igaz fájdalommal tölt el bennünket. Béke
hamvaira!

A Weidinger cég személyzete igaz fájdalommal
jeleníti szeretett kartársuk Rosenfeld
Soma urnak e hó 26-án reggel 9 órakor
történt gyászos elhunytát. Felejthetetlen kar-
társunk emlékét kollegiális tisztelettel és ke-
gyelettel fogjuk megőrizni. Nyugodjék békében!

**A Zombori Műkedvelő Fény-
képészek Egyesülete** t. évi december
hó 29-én, szombaton, d. u. fél 6 órakor a felső-
kereskedelmi iskola kísérletező tantermében
összejövetelel tart. Ez alkalommal ismertetik a
gumminyomást és diapositiv képeket mutat-
nak be

Szilveszter-estély. A bezdáni
olvasókör dalárda 1906. évi december hó 31-én
saját alapjának javára az olvasókör összes
helyiségeiben kedélyes és családi Szilveszter
estélyt rendez. Belépődij személyenkint 1 kor.
60 fillér.

Afrikai expedíció. Fernbach Bálint nagybirtokos Talhán Emil törökkanizsai földbirtokossal f. hó 27-én indult Trieszten át Afrikába tanulmányútra és vadászatra. Mom-bastban egy 100 tagú néger expedíciót szerveznek és a Nilus mentén haladva az 5. tó környékére utaznak, ahonnan a lehetőséghez képest Afrika belsejébe hatolnak előre. Felszereléseik, mint fegyverek, konzervek magyar ipartermékekből vannak összeállítva. Az expedíció 4-5 hónapi időre tervezett.

A Napközi Otthon december 8-iki 5 órai teaestélye a kiadások levonása után 835 korona és 35 fillér tiszta jövedelmet eredményezett. Utólag jelenti az elnökség, hogy Markovith Lajoné urnő 6 koronát adományozott az egyesület céljaira. A teaestély fényes erkölcsi és anyagi eredményeért mind a közreműködőknek, mind a nagylelkű adakozóknak hálás köszönetet mond Alföldy Gedeonné, a Napközi Otthon elnöke.

A fekete-sárga zászló. Karló-cáról jelentik, hogy a szerb egyházi kongresszus folytatódásánál nagy vitára adott alkalmat az a fekete-sárga zászló, amely a kongresszusi épületen ott lengett a magyar zászló és a szerb zászló mellett. Maucsevics önálló nemzeti párti kikelt az ellen, hogy kitűzték a fekete-sárga zászlót. Ezt az eljárást közjogellenesnek mondta. Utánna Vacsiés hasonló értelemben szólalt föl és azt indítványozta, hogy a fekete-sárga zászlót távolítsák el. A kongresszus tagjai, Polit Mihály kivételével, nagy lelkesedéssel a zászló eltávolítására szavaztak. A zászló eltávolítása meg is történt.

Körözött irnok. A szabadkai kir. törvényszék körözö levelet bocsájtott ki Németh György volt zentai városi irnok ellen, ki lopás büntette miatt 1 havi fogházra ítéltetett s a büntetés kitöltése elől megszökött.

Karácsonyi öröm. Dudás Péter szabadkai lakosnál nagy örömmel ülték meg az ifjabb Dudás Péter hazajöttét. Az ifjabb Dudás katona, még hozzá huszár. A család meg is hitta a szomszédokat, köztük Kovács Mihályt is. A huszár nagy bőbeszédűséggel olmondta katona életét s beszédjét úgy kikerekítette, hogy Hári János szegényében biztosan megfordult sirjában. Kovács csak hallgatta a légből kapott meséket s végre megszólalt: „No mán öcsém ennek a fele se igaz!” Az ifj. Dudás e kijelentés folytán megsértve vélte katonai becsületét, dühösen felugrott s az asztalon lévő boros üveget Kovács fejéhez vágta oly erővel, hogy ez koponyarepedést szenvedett. Az előhívott orvosok kötötték be a sérült sebet. A harcias huszár ellen megtették a feljelentést.

Öngyilkosság. Raabstein Mór újvidéki nagykereskedő a napokban szíven lötte magát és rögtön meghalt. A szerencsétlen embert súlyos idegbaja kergette a halálba.

Mulatságok. A topolyai róm. kath. ifjúság e hó 30-án a szegény iskolás gyermekek felruházására cabarette programmal és tombolával egybekötött Szilveszter-estélyt rendez. — A magyarországi földmunkások szövetségének bácsotpolyai helyi csoportja december hó 31-én Szilveszter estélyt rendez. A tiszta jövedelem az egyesületi zászló beszerzésére fordítatik.

Gondnokságok. A szabadkai kir. törvényszék Pécsi Katalin 32 éves hajadon, bajai lakost gyengeelműség miatt és Moldvai Teréz bajai lakost elmebetegség miatt gondnokság alá helyezte.

Olvasóink figyelmét felhívjuk Keszler Dezső ékszerész hirdetésére.

FERENCZ JÓZSEF keszerviz

Színház.

A Parasztbecsület esütörtöki előadásán szerencsésen tustünk, minden nagyobb zavar vagy baj nélkül, ami már magában is elfogadható eredmény. Hiszen az ilyen merész vállalkozással szemben nem vagyunk túlkövetelők s különben is szerény igényeinket az engedékenység és a jóindulatu elnézés legszélsőbb határáig szállítván le, titalomfát csak oda állítunk, ahol már a paródia vagy a bántó karikatúra kezdődik.

A legnagyobb dícséret ez alkalommal Sz. Pozsonyi Lenkét (Santuzza) illeti, kit Alfóval való kettőse után formálisan ünnepeletek. Rá is szolgált erre a zajos ovációra, mert az a körülmény, hogy egyébként gyönyörű éneke híján volt az igazi drámai akcentusnak s hogy leheletszerű pianissimói néha teljesen elveszték a fegyelmetlen zenekarnak alkalmaszkodásra keptelen kísérte miatt, legfeljebb szépség-hiba számba mehet, de nem ronthatja le e kitűnő szereplésének belső értékét. Nagy Gy. szabatos éneke és észrevehetően srófra járó csengő tenorja nem tudta elfeledtetni játékanak főleg a gyarló mimikából eredő fogatékosságát, mely leginkább az anyjával való megható bucsujelenésben vált kinosan érezhetővé. Hiába, Turiddut nemcsak énekelni, de játszani is kell.

Asszonyi hatalmas baritonja nem annyira a fuvarosok ostordalában, mint inkább a Santuzzával való duettben érvényesült teljes erejével, alakítása azonban a lehető legkezdetelesebb volt. Ragányi Lolája megfelelően bizonyult, csak cícomás és a környezetből szinte kirívó jelmezéért érheti gáncs. A karok ez egyszer kivételesen türethetően működtek, de máskor abbahagyhatnák a karmesterrel való állandó kacéerködést, akár csak maguk a szólisták is.

Mindent egybetoglalva, az a nézetem, hogy a társulat, úgy amint van, lelkiismeretesebb betanulás és gondosabb előkészület mellett ennél az előadásnál jobbat és sikerültebbet is nyújthatna.

Drámai irodalmunk ez idei termése a rendes átlagnál is szegényesebb s tegyük mindjárt hozzá, silányabb volt. Ahány darabot adtak akár a Nemzeti, akár a Vigszínházban, az nem igen élte túl a premiére-t. Elföldelték már a bemutatónál, a feltámadásra való kiállítás nélkül. Legfeljebb még 1-2 előadás az illendőség, a pusztá decorum vagy holmi kamatoztatási kísérletek kedvéért s aztán mindennek vége.

E gyászos eredménytelenség után némi-leg érthető az az ujjongás, amellyel a fővárosi sajtó egynemű része Porzsol Kálmán Asszony-át üdvözölte. A darab nemes tónusa, a nyelvezet választékossága, a dialogban fellillanó finom ötletek, szellemes megjegyzések pazar gazdagsága és a jellemzésben itt-ott megnyilatkozó imponáló erő e lelkes fogadtatás igazolásának kétségtelenül súlyos indokai.

De mindez még nem elegendő jogcím arra, hogy Porzsoltnak ezt a művét en bloc a Dumas darabok színvonalára emeljük. Igaz, hogy a francia mestertől sok mindent eltanult s azt, a saját egyéniségén átszűrve, az eredetiség zománcával bevontan meglepő ügyességgel értékesíteni is tudja, de viszont sajnálattal nélkülözzük nála a színszerűséget, a párbeszédeknek a figyelmet mindvégig lekötő elevenségét, megkapó fordulatosságát és a sűrűn emlegetett csomónak művészi kibogozását, szóval azt, ami Dumas irányzatos szín-műveit oly kiválóká és rendkívül vonzókká teszi.

Mint francia mintaképe, Porzsol is a női lelket tanulmányozza, de míg mesterének finom bonckése a legapróbb sejteket is felfedi, éles megfigyelése a legtitkosabb gerjedelmeket is feltárja előttük, addig az ő analízáló képessége néha éppen ott mondja fel a szolgálatot, ahol az elhatározás, az akarat filigrán rugóinak rejtélyes működését kellene megvilágítani. Így pl. Jolán bukása még érthető, sőt úgy érezzük, hogy szükségképpen kellett bekövetkeznie, de már a megtérése, az jóformán a levegőben lóg, annyira hiányos és gyenge a megokolása. S mit szóljunk a másik nőalakról, Etelről, akinek sok hasztalan próbálgatás után végre is sikerül magát Gyön-

gyössi nyakába varrni? Nemde természetellenesnek s ennél fogva visszatetszőnek találták a viselkedését? Így csak a pénzsóvár courtisane keríti hálójába gyanutlan áldozatát, nem egy fehér lelkű leányzó a szeretett férfit.

Dumasnál is sokat és szívesen beszélnek, sőt nem ritkán szavalnak az egyes személyek, de Porzsoltnál mindannyian, Tabajdy képviselőtől a szobacicuson át a konyhatündérig, való-sággal értekeznek a szóáradatnak oly kifogyhatatlanságával és a készütségnek oly meglepő alaposságával, hogy az ember bámultában összecsapja a kezét és önkéntelenül a pünkösdi szent lélekre gondol, mely a kellő pillanatban megszállja, megihleti ezeket a tarkán összeválogatott alakokat, hogy valamennyien a nő lélektanának kathedrális bölcseséivé váljanak. Amikor Jolán hűtlenségéről lehull a lepel, s az ember szívszorongva várja, hogy lecsap a menykő, a lelélezott asszony egyszerre csak odaáll és egy 5 perces elme-futtatással parádezik, valószínűleg a nagyobb élethűség kedvéért (?) Itt jóval kevesebb bizony sokkal több lett volna. Hát még a megoldás az ősember lomtárából köleszöngött praktikával! Menyire igaz van Madáchnak: Csak az a vég, csak azt tudnám feledni!

Az előadással rövidesen végezhetünk: nagyjából megfelelt a várakozásnak. Első helyen Virányi (Tabajdy) érdemel említést, aki természetes könnyedséggel és szegletes kézmozdulataival eltekintve, nyugodt eleganciával személyesítette meg a léha, cinikus képviselőt. Csak a III. felvonásban vált szintelenné és kapkodóvá. Remete mint Pethő Loránd egy-séges, jól átgondolt alakítást nyújtott ugyan, de mintha ezuttal kissé feszélyezetten játszott volna. Papp I. alapos szereptudást és buzgó igyekezetet mutatott, a többimel azonban adós maradt. Kisebb szerepében (Etel) kitűnően állotta meg helyét Szabados Gizi. Eléggyé jellegzetes volt különben Erneyei elefántoskodó Bakó Bénéje és Sik sneidig huszárkapitánya is.

Színházi tudósításunk további folytatását térszűke miatt jövő számunkban adjuk.

NYILTTÉR. *) Nyilatkozat.

A „Süd Baeskaer Zeitung“ nevű lap hónapok óta gyűlölködő és piszkolódo megjegyzéseket és közleményeket hoz Borovszky Ferenc helybeli jegyző személye ellen.

Mi alulírottak úgy a szerkesztő személyének, mint lapjának erkölcsi értékét teljesen ismerjük s ehhez képest fenti támadások jelen tőségét absolute semmire sem becsüljük.

Tekintve azonban, hogy a nevezett lap olvasói között lehetnek olyanok, akik a helyi viszonyokat nem ismerik, ennél fogva általános tájékozásul kinyilatkoztatjuk a következőket:

Borovszky Ferenc jegyző hivatali működése ellen eddig tudtunkkal a mi községünkben panasz fel nem merült. Saját személyes tapasztalatunkból pedig őt kötelességtudó, elő-zékeny, a legjobb modoru, kifogástalan uri embernek és hivatalnoknak tartjuk, akinek egyéniségét a fent címzett lap vagy annak szerkesztője megsérteni egészen képtelen.

Cservenkán, 1906 évi december hó 15-én. Stieglmár János ev. lelkész, Keck Zsigmond ref. lelkész, Páv Ferenc róm. kath. lelkész, Wagner Henrik ev. tanító, Röder Károly tanító, Glatz Károly tanító, Wagner Bálint tanító, Vetter Ádám tanító, Müller Zsigmond ref. tanító, Spannágel Károly tanító, Torkos Lajos tanító, Margitay Béla, Hoffmann Sándor, Görgey Gyula, Welker Antal, Greitenstein Fülöp, Pilis József, Schön Mór, Grosz György, ifj. Fuchs Károly, Krumesz Ádám, Schumacher Károly, Fritz Fülöp, Löbl Kálmán, Rauch Károly, Welsch Lipót, Welker Fülöp, Schumacher György, Büchler Adolf, Lamnek Károly, Becherer Károly, Berger Károly, Fritz György,

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Temde természetel-
 zatetszőnek találtak
 pénzsóvár courti-
 lan áldozatát, nem
 szeretett férfiut.
 szívesen beszélnek,
 z egyes személyek,
 Tabajdy képvise-
 nyhatúndérig, való-
 atnak oly kifogy-
 ségnek oly meg-
 ember bámultá-
 s önkéntelenül a
 dol, mely a kellő
 gihleti ezeket a
 okat, hogy vala-
 kathedrális böl-
 án hűtlenségéről
 vszorongva várja,
 ealcázott asszony
 y 5 perces elme-
 üleg a nagyobb
 al kevesebb bi-
 Hát még a meg-
 kölesönzött prak-
 ladáchnak: Csak
 ledni!

végezhetünk:
 isnak. Első he-
 el említést, aki
 szegletes kéz-
 dt eleganciával
 ikus képviselőt.
 színtelenné és
 ö Loránd egy-
 yujtott ugyan,
 ezetten játszott
 dást és buzgó
 azonban adós
 l) kitűnően ál-
 Eléggé jel-
 elefántoskodó
 árkapitánya is.

—e.
 obi folytatását
 adjuk.

*)
 nevű lap hó-
 dó megjegy-
 vszky Ferenc

esztő szemé-
 ékét teljesen
 adások jelen
 esüljük
 nevezett lap
 kik a helyi
 va általános
 vetkezőket:
 atali műkö-
 községünk
 személyes
 gtudó, elő-
 stalan uri
 k, akinek
 gy annak
 telen.

hó 15 én.
 eek Zsig-
 h lelkész,
 oly tanító,
 t tanító,
 ond ref.
 ros Lajos
 ; Görgey
 öp, Pilis
 j Fuchs
 Károly,
 Károly,
 macher
 Károly,
 György,
 felelőssé-

Weber Lipót, Hunszinger Péter, Roth Dániel, Reinhardt György, Schumacher Antal, Kuhn Keresztély, Ott József, Schumacher József, Keller Samu, ifj. Pleesz György, Schlesinger Adolf, Dech Mihály, Diener Jakab, Greifenstein Jakab, Mäurer Dániel, Krieger Péter, Diener Keresztély, Spiesz Jakab, Diener Mihály bíró, Wagner János II. bíró, Knefely Reinhard közgyám, Judt Henrik pénztárnok, Albrecht Péter pénztárnok, Balg Keresztély, Hinkl Henrik, Oszvald Péter, Rauch Agost, Stefan Jakab, Welker Jakab, Welker Lajos esküdték, dr. Hamel Nándor községi orvos, Hajdu Soma körállatorvos, Csaszny Lajos, Fuchs Géza, Haip Dániel, Illés Antal, Kaposi József, Dohm Károly, Vetter Ferenc, ifj. Krumesz János, Pleesz Fülöp, Büchler Izsó, id. Fuchs Károly, Csaszny Mátyás, Christ György, Schumacher Károly, Schwarez Jakab, Christ Péter, Berger Károly, Geyer Henrik, Haip György, Geyer Péter, Fuchs Vilmos, Obman Stefan József jogszigorló, Schumacher László, Fuchs Gyula, Göttche Adám, Dautermann Adám, Ehmann János, Welker János, Gabert Fülöp, Dech Péter, Siegel Dániel, ifj. Diener Jakab, Knefely Ferenc, Weisz Péter, Schumacher Péter, Fritz György, dr. Lelbach László

HIRDETÉSEK.

5529/1906. szám.

Pályázati hirdetmény.

Kula nagyközségben lemondás foly-
 tán megüresedett és előleges havi rész-
 letekben 900 korona illetve 800 korona
 évi fizetéssel javadalmazott III. és IV.
 községi irnoki, továbbá elbocsájtás foly-
 tán megüresedett és utólagos havi rész-
 letekben fizetendő napi 2 korona dija-
 zással javadalmazott állandó díjnoki
 állásra ezennel pályázatot hirdetek, fel-
 hívom az ezen állást elnyerni óhajtókat,
 hogy szabályszerűen felszerelt kérvé-
 nyeiket hozzám **1907. évi január
 hó 5-éig** annál is inkább nyujtsák
 be, mert a később érkezetteket figye-
 lembe venni nem fogom.

Kula, 1906. december hó 12-én.

Dr. SZÉCHÉNYI,
főszolgabíró.

3-3

6525. sz. kig. 1906.

Pályázati hirdetmény.

A bácsalmási járáshoz tartozó Já-
 noshalma községben 16186. alisp. 958.
 jkv. 1906. sz. törvényhatósági jóvá-
 hagyó határozattal rendszeresített köz-
 ségi irnoki állás betöltése céljából a
 pályázatot meghirdetem és felhívom
 mindazokat, kik ezen állást elnyerni
 óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt
 kérvényüket hozzám **1907. évi ja-
 nuár hó 15-ig** annál is inkább
 nyujtsák be, mert az elkésett folyamod-
 ványok figyelembe nem vétetnek.

Ezen állással egybekötött 600 kor.
 évi készpénzfizetés, a jóváhagyás alatt
 álló 80/kgy. 1906. sz. képviselőtestületi
 határozattal 800 koronára emeltetett fel.

Az anyakönyvi ügyekben való jár-
 tasság megkivántatik.

Bácsalmás, 1906 december 22-én.

SZUTRÉLY LIPÓT,
főszolgabíró.

2-1

KARÁCSONYI AJÁNDÉKOK.
 Ékszer, óra, brillant és gyémánt-
 áruk, ezüst- és chinaezüst disztár-
 gyak, evőeszközök dus választékban
 a legszebb és legolcsóbb kivitelben
 kapható
Keszler Dezső
 óras és ékszerésznél, zálogházi becsüs,
Zombor, főutca.

A híres „WALTHAM“ zsebórák egyedüli raktára. 20 évi jótállás mellett.
 Ugyanitt egy zálogházból visszamaradt teljesen új **PHONOGRAPH**
 10 darab dupla lemezzel olcsó árban eladó.

8-6

SZAKVÉLEMÉNYEK
 az
ESTERHÁZY COGNACRÓL:

A m. kir. müegyetem borászati laboratóriuma által hivatalosan megejtett és
 általunk tudomásul vett vizsgálatok alapján az

Esterházy cognacot

betegjeinknél alkalmaztuk és azt sikeresen használva mint kitűnő minőségűt
 és a francia Cognacokkal vetekedőt a **legjobban ajánlhatjuk.**

Dr. Tauffer Vilmos, egyetemi tanár.	Dr. Kétyl Károly, egyetemi tanár.
Dr. Stiller Bertalan, egyetemi tanár.	Dr. Angyán Béla, egyetemi tanár.
Dr. Réczey Imre, egyetemi tanár.	Dr. Poór Imre, kir. tanácsos, egyetemi tanár.
Dr. Pertik Ottó, egyetemi tanár.	Dr. Baron Jónás, egyetemi tanár.

AZ
ESTERHÁZY COGNAC
 MINDEN ELŐKELŐ FÜSZER és CSEMEGEKERESKEDÉSBN
 KAPHATÓ.

12-9

Legfinomabb
teakanna védjeggyel ellátott
teakeverék
kapható: *—6

Weidinger S. és Zs.
és Veszelinovits Péter urak
kereskedéseiben Zomborban.

A legjobb magvakat
A legnemesebb fákat
A legszebb virágokat
.. A legdivatosabb ..
csokrok és koszorúkat
= friss élővirágokból =
a legjobb minőség szava-
tolása mellett szállítja:
MÜHLE VILMOS
ca. és kir. udvari szállító
mag- és virágkereskedése
Temesvárott.

4—2

Nagy képletes főárjegyzék ingyen.

Hungária fürdő

A fürdők használati ideje 1906.
évi szeptember hó 1-től.....

Mindennap reggeli 6
órától kezdve esti 6
óráig a nagyközönség
rendelkezésére áll.

||| **Gőzfürdő:** |||
Urak részére

mindennap déli 1 óráig
: kedden délután is. :

.. **Hölgyek részére** ..

hétfőn, szerdán, pén-
teken és szombaton
d. u. 2-től 6 óráig.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap, vasár-
nap d. u. kivételével használhatják.

Diákjegyek csak kedden
és iskolásleányok ré-
szére fürdőjegyek csak
szerdán d. u. adatnak ki.

Allandóan friss víz folyik.

Masseur, tyukszemvágó, fodrász
a fürdőben.

Telefon. Ujságok.

Legnagyobb tisztaság és kényelem.

Bérelni a fürdő-fodrásznál bár-
mely naptól fogva lehet. =

A fürdőárak a jegyelárusítóknál
és Zsulyevits Mihály fürdő-
fodrásznál megtudhatók. =

KENDER-IPAR.

Egy a legújabb **találmányaim** az

EPOCHAL KENDERTÖRŐGÉP

a gróf Chotek-féle kendergyárban Futakon üzemben látható.

További szabadalom alatt lévő új találmányaim a következők:
a „**TEMPERAER**“ kenderáztató, amellyel lágy vízzel 48 óra és kut-
vizzel 70 óra alatt az áztatás befejezhető. Ezen eljárás mellett
áztatott kender minőség és színben az olasz kender majdnem
tulhaladja, a „**FUROR**“ szárítókészülék, amely fehérítő szerkezettel
is bír és végre a „**DUPLET**“ tilológép.

Kender kikészítőtelepeket saját rendszerem szerint szövetkezeti
uton alapítok és berendezek.

Érdeklődőknek szívesen szolgálok felvilágosítással.

Ifj. THIEL KONRÁD,
Futakon. (Bácska.)

10—4

2175. sz. kig. 1906.

Pályázat.

Paripás község jegyzői irodájában
egy irnoki állás ideiglenesen betöltendő
havi 60 korona fizetés mellett. Aján-
latok a község jegyzőjéhez intézendők.
Az állás 1907. évi január hó 1-én el-
foglalandó.

Paripás, 1906. december hó 17-én.

SZALAY JÓZSEF,
közs. jegyző.

2—2

Vértesi Károly

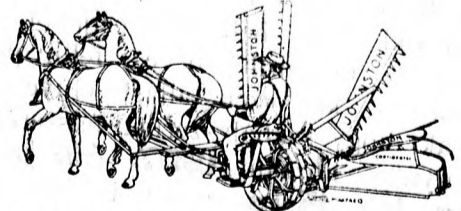
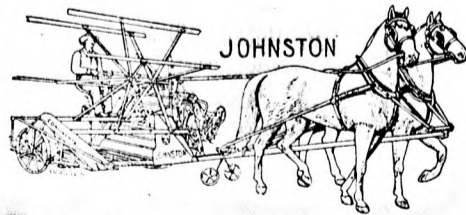
== illusztrált utirajzai. ==

Egyiptomban	— — — —	6 kor. — fill.
Palesztinában	— — — —	6 " — "
Konstantinápoly	— — — —	6 " — "
Bosznia, Hercegovina, Mon- tenegró	— — — —	1 kor. 50 fill.
Három Főváros	— — — —	2 " — "
Svédország	— — — —	4 " — "
Norvégország	— — — —	4 " — "
Spanyolország, Portugália	— 10 " — "	

A könyvek egész vászonban vannak díszesen kötve,
Postal szállítás bérmentve. 2—2
1906. január 15-ig 20% engedmény.
Megrendelhetők szerzőnél Zomborban.

JOHNSTON aratógépeit

kizárólag a magyarországi viszonyoknak megfelelőleg készítve, egyszerű és töké-
letes kivitelben, olcsó árban szállítjuk.

Bächer Rudolf és Melichár Ferenc,
a Johnston Harvester Co., Batavia.

Magyarországi kizárólagos képviselői

Budapest, VI., Nagymező-utca 28.

Árajánlattal készséggel szolgálnak.

*—1

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájából.